

Asia: VN/4682/2023

Suomen kansalaiseen rinnastettavat henkilöt valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen asukasvalinnassa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Punainen Risti kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Suomen kansalaiseen rinnastettavista henkilöistä valtion tukemien vuokra- ja asumisoikeusasuntojen asukasvalinnassa.

Punainen Risti kannattaa esitystä ja pitää esityksen vaikutuksia pääosin myönteisinä. Itsenäinen asuminen lisää erityisesti tilapäistä suojelua saavien mahdollisuuksia vaikuttaa omaan elämäänsä, kun heillä on vastaanottokeskusten tarjoaman majoituksen lisäksi myös mahdollisuuksia itsenäisen asumisen järjestämiseksi. Itsenäinen asuminen edistää kotoutumista ja antaa mahdollisuuden kantaa vastuuta omasta elämästä. Ihmisillä, joilla ei ole asumishistoriaa Suomessa, on erityisen vaikea löytää kohtuuhintaista asuntoa yksityisiltä vuokramarkkinoilta.

Punainen Risti esittää kuitenkin, että lakimuutoksen yhteydessä olisi perusteltua tarkastella muutosten ulottamista koskemaan myös turvapaikanhakijoita. Tämä olisi johdonmukaista, koska pitkäkestoisen vähintään vuoden kestävänsä oleskeluoikeuden vaatimuksesta luovutaan. Lakiesitysluonnoksen perusteluissa nimenomaan mainitaan, että ”esitys lisäisi yhdenvertaisuutta Suomen kansalaisten ja Suomessa laillisesti oleskelevien henkilöiden välillä”. Turvapaikanhakijoiden oleskeluoikeus Suomessa perustuu lakiin, vaikka ei tapahdukaan oleskeluluvalla. Muutos edistäisi turvapaikanhakijoiden kotoutumista ja osallisuutta samoin tavoin, kuin tilapäistä suojelua saaneiden kohdalla.

Turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien erilainen kohtelu on tärkeä yhdenvertaisuuskysymys. Tilapäisen suojelun saaminen on mahdollista vain Ukrainan konfliktia paenneille. Muita konflikteja tai vainoa pakenevien suhtautuminen Ukrainasta paenneiden auttamiseen on pääosin hyvin ymmärtävää, mutta kokemus epäyhdenvertaisesta kohtelusta on

perusteltu. Esitysluonnoksen perustuslainmukaisuuden arvioinnissa on huomioitu, että maahanmuuttaja-asema vastaa alkuperää, joka on kielletty syrjäntäperuste. Esitysluonnoksessa kuitenkin asetetaan Suomeen paenneita ihmisiä eri asemaan riippuen siitä, ovatko he turvapaikanhakijoita vai saavatko he tilapäistä suojelua. ARA-asuntojen hakumahdollisuuden sitominen nimenomaan oleskelulupaan oleskeluoikeuden sijasta edellyttäisi tarkempaa harkintaa.

Holopainen Eeva
Suomen Punainen Risti